

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA, UPRAVE I LOKALNE SAMOUPRAVE

**Nacrt
Prijedlog Zakona broj _____**

**PRIJEDLOG ZAKONA O ODGOVORNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE ZA
ŠTETU NASTALU U BIVŠOJ SFRJ ZA KOJU JE ODGOVARALA BIVŠA SFRJ**

Zagreb, rujan 2002. g.

**PRIJEDLOG ZAKONA O ODGOVORNOSTI
REPUBLIKE HRVATSKE ZA ŠTETU NASTALU U BIVŠOJ
SFRJ ZA KOJU JE ODGOVARALA BIVŠA SFRJ**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu nastalu u bivšoj SFRJ za koju je odgovarala bivša SFRJ sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 41/01. - pročišćeni tekst i 55/01.).

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA
SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE
KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI**

Člankom 1. Zakona o dopunama Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", 112/99.), koji je stupio na snagu 6. studenoga 1999., Zakon o obveznim odnosima dopunjen je člancima 184.a i 184.b.

Stavkom 1. članka 184.b Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91., 73/91., 3/94., 7/96. i 112/99.) propisano je da se prekidaju postupci za naknadu štete nastale u bivšoj SFRJ, koji se vode protiv Republike Hrvatske kao pravne sljednice bivše SFRJ.

Stavkom 2. istoga članka propisano je da će se ti postupci nastaviti nakon donošenja posebnog propisa kojim će se urediti odgovornost za štetu nastalu u bivšoj SFRJ za koju je odgovarala bivša SFRJ.

Predloženim se Zakonom uređuje odgovornost Republike Hrvatske za štetu nastalu u bivšoj SFRJ za koju je po tada važećim propisima odgovarala bivša SFRJ na način da bi Republika Hrvatska za tu štetu odgovarala ako se razboritim i pravičnim prosuđivanjem svih okolnosti konkretnog slučaja može zaključiti da je Republika Hrvatska, od svih drugih država - pravnih sljednica bivše SFRJ, u najbližoj svezi s konkretnom štetom. Najbliža veza s konkretnom štetom presumirala bi se ako je oštećenik državljanin Republike Hrvatske odnosno pravna osoba s registriranim sjedištem na području Republike Hrvatske, a šteta je počinjena na području Republike Hrvatske. U odlučivanju o zahtjevu za naknadu štete primjenjivali bi se, kao pravna pravila, propisi koji su bili na snazi u vrijeme uzrokovanja štete.

Donošenjem predloženoga Zakona omogućio bi se nastavak postupaka za naknadu štete nastale u bivšoj SFRJ, koji se vode protiv Republike Hrvatske prekinutih odredbom članka 184.b stavka 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91., 73/91., 3/94., 7/96. i 112/99.). Ti bi se postupci nastavili stupanjem na snagu ovoga Zakona.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Provedba ovoga Zakona zahtijevat će dodatna sredstva koja će trebati osigurati u državnom proračunu Republike Hrvatske. Međutim, visinu ovih sredstava nije moguće predvidjeti, jer se radi o izvanugovornoj odgovornosti Republike Hrvatske za štetu nastalu u bivšoj SFRJ za koju je po tada važećim propisima odgovarala bivša SFRJ. Međutim, s obzirom da Republika Hrvatska prema predloženom Zakonu odgovara samo ako se razboritim i pravičnim prosuđivanjem svih okolnosti konkretnog slučaja može zaključiti da je ona, od svih drugih država - pravnih sljednica bivše SFRJ, u najbližoj svezi s konkretnom štetom, tek će se nakon utvrđivanja tih okolnosti moći utvrditi radi li se doista o šteti za koju Republika Hrvatska odgovara po ovom Zakonu, a potom i visina nadoknade te štete.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA

Tekst prijedloga zakona dan je u obliku Prijedloga zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu nastalu u bivšoj SFRJ za koju je odgovarala bivša SFRJ.

**PRIJEDLOG ZAKONA O ODGOVORNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE ZA
ŠTETU NASTALU U BIVŠOJ SFRJ ZA KOJU JE
ODGOVARALA BIVŠA SFRJ**

Članak 1.

(1) Republika Hrvatska kao jedna od pravnih sljednica bivše SFRJ, odgovara za one štete nastale u bivšoj SFRJ, za koje je po tada važećim propisima, odgovarala bivša SFRJ, ako se razboritim i pravičnim prosuđivanjem svih okolnosti konkretnog slučaja, posebice državljanstva, prebivališta, trajnog boravišta, odnosno sjedišta oštećenika i štetnika, mjesta štetne radnje i nastalih štetnih posljedica, načina uzrokovanja štete i drugih okolnosti odmjerenih u njihovoj ukupnosti, može zaključiti da je Republika Hrvatska, od svih drugih država - pravnih sljednica bivše SFRJ, u najbližoj svezi s konkretnom štetom.

(2) Pretpostavlja se da postoji najbliža veza iz stavka 1. ovoga članka ako je oštećenik državljanin Republike Hrvatske odnosno pravna osoba s registriranim sjedištem na području Republike Hrvatske, a šteta je počinjena na području Republike Hrvatske.

Članak 2.

Državljeni i pravne osobe sa sjedištem na području drugih država sljednica bivše SFRJ imaju pravo na naknadu štete pod pretpostavkama iz članka 1. stavka 1. ovoga Zakona i uz uvjet uzajamnosti.

Članak 3.

Pri odlučivanju o zahtjevu za naknadu za štete u smislu članka 1. ovoga Zakona primjenjuju se, kao pravna pravila, propisi koji su bili na snazi u vrijeme uzrokovanja štete.

Članak 4.

Sudski postupci za naknadu štete nastale u bivšoj SFRJ, koji se vode protiv Republike Hrvatske, prekinuti odredbom članka 184.b stavka 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91., 73/91., 3/94, 7/96. i 112/99.) nastavit će se stupanjem na snagu ovoga Zakona.

Članak 5.

(1) O iznosima plaćenim na ime naknade štete prema ovom Zakonu Državno odvjetništvo Republike Hrvatske obavijestit će Ministarstvo vanjskih poslova.

(2) Ovim se Zakonom ne dira u pravo Republike Hrvatske da, ovisno o dogovoru država sljednica bivše SFRJ o načinu raspodjele obveza bivše SFRJ za plaćanje naknade štete nastale u bivšoj SFRJ za koju je odgovarala bivša SFRJ, od drugih država sljednica bivše SFRJ traži vraćanje iznosa plaćenih na ime naknade štete prema ovom Zakonu.

Članak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

**OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA PRIJEDLOGA ZAKONA O
ODGOVORNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE ZA ŠTETU NASTALU U
BIVŠOJ SFRJ ZA KOJU JE ODGOVARALA BIVŠA SFRJ**

Članak 1.

Stavkom 1. ovoga članka određuje se predmet ovoga Zakona - odgovornost Republike Hrvatske kao jedne od pravnih sljednica bivše SFRJ za štete nastale u bivšoj SFRJ za koje je po tada važećim propisima odgovarala bivša SFRJ. Ujedno se ta odgovornost ograničava na one štete za koje se razboritim i pravičnim prosuđivanjem svih okolnosti konkretnog slučaja, posebice državljanstva, prebivališta, trajnog boravišta, odnosno sjedišta oštećenika i štetnika, mjesta štetne radnje i nastalih štetnih posljedica, načina uzrokovanja štete i drugih okolnosti odmjerenih u njihovoj ukupnosti, može zaključiti da je Republika Hrvatska, od svih drugih država - pravnih sljednica bivše SFRJ, u najbližoj svezi s konkretnom štetom.

Prema rješenju predloženom stavkom 2. najbliža veza s konkretnom štetom presumirala bi se ako je oštećenik državljanin Republike Hrvatske odnosno pravna osoba s registriranim sjedištem na području Republike Hrvatske, a šteta je počinjena na području Republike Hrvatske.

Članak 2.

Za državljane i pravne osobe sa sjedištem na području drugih država sljednica bivše SFRJ uvjet uzajamnosti dodatna je pretpostavka za ostvarivanje prava prema ovome Zakonu. Ocijenjeno je da ne bi bilo pravedno da Republika Hrvatska odgovara za štete iz članka 1. stavka 1. predloženoga Zakona državljanima i pravnim osobama sa sjedištem u onim državama sljednicama bivše SFRJ u kojima se takva šteta ne može naknaditi državljanima Republike Hrvatske, odnosno pravnim osobama sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.

Članak 3.

S obzirom da se radi o štetama za koje je (prema tada važećim propisima) odgovarala bivša SFRJ propisuje se da se pri odlučivanju o zahtjevu za naknadu štete kao pravna pravila primjenjuju propisi koji su bili na snazi u vrijeme uzrokovanja štete.

Članak 4.

Predloženim se odredbama propisuje da će se stupanjem na snagu ovoga Zakona nastaviti postupci prekinuti odredbom članka 184.b stavka 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 53/91., 73/91., 3/94., 7/96. i 112/99.).

Članak 5.

Odredbe članka 5. potrebne su radi ostvarivanja zahtjeva Republike Hrvatske prema drugim državama sljednicama bivše SFRJ. To stoga što Ugovorom o pitanjima sukcesije potpisanim u Beču 29. lipnja 2001. nisu posebno utvrđeni način raspodjele, odnosno načela za preuzimanje potraživanja prema bivšoj SFRJ za štetu nastalu u bivšoj SFRJ za koju je odgovarala bivša SFRJ, a načelnom odredbom Aneksa F toga Ugovora određuje da će sva potraživanja protiv SFRJ koja nisu uključena u ovaj Ugovor razmotriti Stalni zajednički odbor osnovan temeljem članka 4. Ugovora te da će države sljednice izvijestiti jedna drugu o takvim potraživanjima protiv SFRJ.

Članak 6.

Propisuje se da ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".